

Miljövänner för kärnkraft
- Grundad 1988 -

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
anna.sanell@regeringskansliet.se

Diarienum M2018/00221/Ke

Miljövänner för kärnkraft, *MFK*, har beretts tillfälle att svara på remiss angående

Svensk kärnbränslehantering AB:s kompletterande yttrande i ärende om tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken - M2018/00221/Ke

MFK finner, liksom Mark-och Miljödomstolen, kompletteringen välgjord och instämmer i dess huvuddrag. *MFK* vill ange övergripande ståndpunkter och påpekanden enligt nedan:

Allmänt om underlaget för domstolens prövning

Domstolen finner samtliga processer förenliga med miljöbalkens krav utom den som rör ytterligare underlag för kopparkapselns skyddsförmåga. Här verkar det dock vara en fråga om logistik, eftersom SKB parallellt redovisat till SSM och detta underlag fanns tillgängligt för domstolen. En sådan omgång i informationen kan delvis förklaras med att experiment och analyser pågår parallellt med domstolsärendet, och bör fortsättas framgent för ökad kunskap – det är en dynamisk process. Samma sak gäller domstolens andra påpekande, frågan om kärnförvarets verksamhetsområden.

Behovet av platsanpassning av verksamhet ovan och under mark

SKB delade inte domstolens bedömning av förvarets utsträckning under mark. Med de förtydligande som SKB nu gjort finner *MFK* att semantiken i denna fråga nu är utredd. Ett praktiskt förhållningssätt torde vara, att ytterligare erfarenhet kan vinnas i en dynamisk process till gagn för bästa möjliga säkerhet framgent – det gäller inte minst förvarets utsträckning i djup.

Ansvar för Kärnbränsleförvaret efter förslutning.

Domstolen gör bedömningen att SKB i egenskap av tillståndshavare har ett ansvar enligt miljöbalken efter förslutning av slutförvarsanläggningen och att detta ansvar inte har någon tidsbegränsning.

Domstolen kommer till slutsatsen att verksamheten är tillåtlig endast om det klargörs vem som har ansvar enligt miljöbalken på mycket lång sikt.

MFK menar att det bör finnas en legal synopsis och instämmer därför i SKB:s konstaterande ”att den principiella frågeställningen inte är unik för Kärnbränsleförvaret utan i princip gäller för

Adress:
Box 83
432 06 Bua

Tel: 0739 678 908

Postgiro: 13374-4
Org.nr: 849600-6126

E-mail/hemsida
mfk@mfk.nu
<http://www.mfk.nu>

alla verksamheter som skulle kunna ge upphov till miljöpåverkan i ett långt tidsperspektiv (exempelvis deponier för farligt avfall). Att en verksamhetsutövare av naturliga skäl inte kan visa att man kommer ha förutsättningar att uppfylla miljöbalkens krav under en i princip obegränsad tid har inte ansetts utgöra hinder för tillåtlighet och tillstånd. Avgörande för tillåtligheten och tillståndsfrågan bör snarare vara att verksamhetsutövaren kan visa att det finns förutsättningar att förebygga framtida skadeverkningar av verksamheten”.

MFK vill härutöver göra känt, att konventionell koldioxid direkt till biosfären tillför oreglerade utsläpp av radioaktivt material, exempelvis såväl uran som torium med deras sönderfallsprodukter, främst radon; Årlig utsläppsmängd vid ett 1000 MW sådant verk uppskattas till 23 kg uran och dubbelt så mycket torium. Påminnas bör att kolbaserad kraftproduktion förekommer även i Sverige.

MFK vill poängtera, att tillämpning av civil kärnenergi är den första och hittills enda del av energiproduktionen som tagit ett fullständigt säkerhetsgrepp på hela cykeln och därmed representerar en modern säkerhetsfilosofi. Frågan är väl om man inte bör vara mer bekymrad över vad tidigare dominerande tekniker kan ha på framtida generationers hälsa och välbefinnande: Vet vi, var all oorganisk och tungmetallrika kolaska deponerats? Hur läcker den till grundvatten och vilken inverkan kan den ha på odlingsmark och vatten som står för matproduktion. Och hur kommer de växthusgaser som emitterats att påverka kommande generationer, inte bara inom hundra tusen år utan inom detta sekel (det enda som Parisöverenskommelsen avser) – vem tar ansvar för det? Rent juridiskt är allt detta ett annat ärende, men inte moraliskt.

Man kan få intryck av att rådande säkerhetstänk tenderar att sila mygg men svälja kameler. Bristande helhetssyn och petande i detaljer när det gäller kärnkraft kan försämra möjligheter till en pålitlig elförsörjning genom att så omotiverad rädsla hos allmänheten. Det i sin tur kan leda till att vi avhänder oss en pålitlig baskraft, dvs. en stabil tillgång på elektrisk effekt – det om något skulle påverka våra livsvillkor. MSB vill som bekant med sin informationsskrift ”Om krisen eller kriget kommer” uppmärksamma svensk allmänhet på risker av svajande elförsörjning.

Villkor i regeringens tillåtlighetsbeslut

MFK vill påminna om att synen på använt kärnbränsle kan bli föremål för ändring och att lagstiftning är föremål för ändring, vilket förvisso har skett under Sveriges tid som kärnkraftsnation. Om vetenskap och beprövad erfarenhet kan visa, att föreslagna kriterier kan uppfyllas, bör rådande lagstiftning angående förslutning kunna ändras enligt dessa kriterier.

Carl Erik Magnusson
Docent
Ordförande i Miljövänner för kärnkraft